

W połowie XIX wieku, w chwili otwarcia Japonii na świat, powstałe na przełomie XIV i XV wieku dwa gatunki teatralne, *nō* i *kyōgen*, były już formami prawie zastygłymi. Jedynie kabuki (XVII) nadal się rozwijało i mogło – jak się początkowo wydawało Japończykom – ulegać prowadzącym do „modernizacji” wpływom zewnętrznym. Dlatego niektórzy aktorzy kabuki przystąpili do jego westernizacji. Nie zdawali sobie jednak sprawy z tego, że upodobnienie go do teatru zachodniego uniemożliwiają w zasadniczej mierze odmienności kulturowe. Ostatecznie porzucili więc na formie pośredniej (będącej połączeniem kabuki z pewnymi zewnętrznymi aspektami europejskości), którą określono mianem *shinpa* (nowa szkoła), a właściwy teatr w stylu europejskim, nazwany *shingeki* (nowy teatr), zaczęli tworzyć u progu XX wieku na obrzeżach rodzimej tradycji. W artykule omówiono głównie (warunkujące zdolność rozumienia) niektóre przyczyny różnic między japońskim teatrem klasycznym a teatrem zachodnim i europeizującym teatrem japońskim (*shinpa*, *shingeki*). Zwrócono też uwagę na (wynikające z upodobań i przyzwyczajęń teatralnych) odmienne reakcje współczesnych widzów japońskich oraz cudzoziemców.